

Bemærkninger til lovforslaget

1. Lovforslagets hovedindhold

Lovforslaget går ud på at ændre skatteberegningen i dødsåret i tilfælde, hvor en afdød persons ægtefælle overtager boet efter afdøde som enearving eller som uskiftet bo og således skal beskattes efter dødsboskattelovens afsnit III, uskiftet bo m.v. Der foretages i disse tilfælde dels en skatteansættelse af afdødes indkomst frem til dødsfaldet og dels en skatteansættelse af den efterlevende ægtefælle. Det foreslås, at der fremover ved beregning af indkomstskat på grundlag af afdødes indkomst skal anvendes afdødes kommune- og kirkeskatteprocent. Hidtil har ægtefællens kommune- og kirkeskatteprocent været anvendt ved begge skatteberegninger.

2. Lovforslagets baggrund

Den 12. oktober 2006 fremsatte medlemmer af SF beslutningsforslag B 8 om retfærdig beregning af kirkeskatten for ægtefæller ved dødsfald. Forslagsstillerne bemærkede heri, at det var urimeligt, at en borger, der ikke var medlem af Folkekirken, men hvis ægtefælle er medlem, efterfølgende får beregnet kirkeskat med ægtefællens kirkeskatteprocent af sin indkomst i dødsåret, fordi man ved denne skatteberegning anvender ægtefællens skatteprocenter. Forslagsstillerne fandt det i øvrigt rimeligt og naturligt, at der i den modsatte situation (hvor afdøde var medlem af Folkekirken, men ægtefællen ikke er medlem) betales kirkeskat af afdødes indkomst i dødsåret.

Under 1. behandlingen af beslutningsforslaget i Folketinget var der bred enighed om, at det primære mål må være at sørge for, at afdødes vilje bliver videreført, hvad enten det så var afdødes vilje at betale kirkeskat, selv om ægtefællen ikke var medlem af Folkekirken, eller det var afdødes vilje ikke at bidrage til Folkekirken, selv om ægtefællen var medlem. Skatteministeren tilkendegav under 1. behandlingen i Folketinget, at han ville gå konstruktivt ind i en dialog for at undersøge, om det var muligt at gennemføre en skatteberegning i dødsåret, der er så enkel og samtidig så præcis som muligt.

Lovforslaget er resultatet af skatteministerens overvejelser og indeholder forslag om at ændre principperne for skatteberegningen i dødsåret.

3. Gældende ret

Når en person, der afgår ved døden, var gift ved dødsfaldet, overtager den efterlevende ægtefælle i mange tilfælde hele boet efter afdøde eller en meget stor del deraf. Var der børn i ægteskabet, sker dette typisk ved, at den efterladte ægtefælle går i uskiftet bo. Havde afdøde ingen børn, er ægtefællen enearving efter loven og kan typisk få boet udleveret til forenklet privat skifte. Reglerne om den efterlevende ægtefælles arveretlige stilling findes i arveloven og gennemgås ikke her.

I skattemæssig henseende behandles de boer, som overtages af den efterlevende ægtefælle, på en anden måde end boer, der skiftes. Regler herom findes i dødsboskattelovens afsnit III Uskiftet bo m.v. Kapitel 10 heri omhandler beskattningen af den efterlevende ægtefælle. Hovedprincippet i kapitel 10 er, at ægtefællen succederer i afdødes skattemæssige stilling, og at ægtefællen herefter bliver skattepligtig af alle indtægter, også indtægter, som ville være blevet henført til afdøde, hvis denne fortsat havde været i live. Der opstår således ikke noget egentligt dødsbo, være sig skattepligtigt eller skattefrit.

Dødsboskattelovens afsnit III anvendes i følgende tilfælde:

- når den efterlevende ægtefælle får fællesboet udleveret til uskiftet bo,
- når den efterlevende ægtefælle får hele boet efter førstafdøde udleveret, fordi skifteretten skønner, at der ikke bliver noget at udlodde til andre arvinger pga. de særligt begunstigende arveregler for ægtefæller (hovedsagelig den skifteretlige »200.000 kr.s-regel»),
- når den efterlevende ægtefælle får hele boet efter førstafdøde udleveret til forenklet privat skifte (hvilket skifteretligt bl.a. forudsætter, at ægtefællen er myndig, samlevende med afdøde ved dødsfaldet, og at der ikke er legatarer i boet), samt